

Miraula... es dolsa l' Imatge antiga:
 Sa cara afable tota sonriu,
 Y, essent de pedra, 'par que vos diga:
 «¡Som vostra mare; fillets, veniu!»
 Dú vestidura llarga y folgada,
 Color del hábit de la Mercé;
 Dihent qu' es ella qu' ha rescatada
 De la morisma la nostra fé.
 En lloch de ceptre, té en la ma dreta
 Una senzilla mota de flors;
 Mostrant qu' estima tota floreta,
 Que reb l' ofrena de tots los cors.
 Sobre'l cor porta son bras esquerra
 L' Infant dolcíssim: també riu ell;
 Y en lloch del signe de céls y terra,
 Dins ses manetes, mostra un aucell.
 Es que convida l' ànima pura
 Perque se posi tota en ses mans,
 Y allá trega ales, volant segura
 Ahont no arriban cruels milans.

 Si al ull es tosca l' Imatge antiga,
 Bé es agradosa per l' esperit.
 Son encant místich no cal que'l diga:
 Lo cor del poble bé l' ha sentit!

IV

LO NOU TEMPLE

DE nou s' en monta á n' el Puig
 Tota Pollensa devota,
 Per l' ara santa posar
 Sobre aquel altar de roca.
 Llecencia ha dat Berenguer,
 Bisbe volgut de Mallorca,
 Per fer capella en el lloch
 Que Deu ab prodigis mostra.
 ¡Quin aire pur, tot de cel,
 Los pits allá dalt conforta,
 Com á poblat d' esperits
 Que l's cors fehels agombolan!
 Baix de la Mare de Deu
 L' ara sagrada ja posan:
 Pareix que l' terme al entorn
 Se vest de bellesa nova,
 Y l' cel ab mes magestat
 Sublima l' inmensa volta.
 Un sacerdot escullit,
 Cobert ab mística roba,

Ple de misteri son cor,
 Á l'ara santa s' acosta.
 Diu Missa... ja vé'l moment
 En que 'l Rey d' eterna gloria,
 Anyell que lleva'l pecat,
 Víctima pura, s' inmola.
 Ja'l sacerdot als a Deu;
 Tòt calla, tothom se postra...
 De prest ab un crit confús
 Aquella altura ressona.
 De les mans del sacerdot
 ¡Oh miracle! es fuya l' Hostia,
 Y sobre'l poble assombrat,
 Sol de les ànimes, vola.
 Ab serena resplandor
 Senya per l'aire ampla volta,
 Y dins les mans del Ungit
 Altra vegada se posa.
 «L' espay del temple per fer
 Deu mateix aquí demostra:
 ¡Oh mil voltes benehit
 Temple senyat ab un Hostia!»
 Axí esclama'l sacerdot,
 Axí ho repeixeix el poble.
 ¿Qui dirá'l fervor sagrat
 D'aquells cors en aquell' hora?
 ¡Angels de llum, esperits
 Que hi bategáreu de gloria,
 Digauho ab llengua del cel,
 Que la del mon no hu comporta!

V

FUNDACIÓ DEL MONASTIR

En lo nou temple del Puig
 Honor de Pollensa bella,
 Per encantar més el cel,
 Gran monastiri s' axeca.
 Castes verges allá dalt
 Farán cort á la gran reina,
 Formarán verger suspés
 En perpètua primavera.
 Ab lletres de son sagell
 Lo Rey d'Aragó hu ordena,
 Perque allá sempre seguit
 Preguin per l'ànima seuà.
 ¡Ay! tan tacada la veu,
 Tacada de sanch parenta,
 Que centúries d' oracions
 Vol que ressonin per ella...
 ¡Rey en Pere del Punyal,
 Debaxa en pau á l' ossera!
 Arbre plantat á bon lloch
 Ben prest les rames axeca,

Y lloch de Deu es el Puig
 Per que un monastir hi cresca.
 Pujan, pujan allá dalt
 De *marés* una pedrera;
 Com en grandíssim castell
 Les parets allá s' extenen.
 S' extenen llarchs corredors,
 Hont cada cel-la modesta,
 Si es una tomba pe'l cós,
 Mostra un *cel* per la finestra...
 ¡Oh quin niu per l'esperit
 Qu'en tot á son Deu contempla,
 Aquell lloch desd'hont se veu
 L'obra de Deu molt més bella!
 Forman terra, cel y mar
 Una harmonia xalesta
 Que, penetrant en el cor,
 Calma, depura y eleva.
 Bé que ho senten dalt el Puig
 Dolces verges que hi professan,
 Del Pare Sant Agustí
 Seguint la sagrada Regla.
 Ja s'aplegan á l'estol
 Colomes d'altra ribera;
 Filles del noble casal
 Ses riques gales hi dexan.
 Costoses llanties d'argent
 Son estels de la capella,
 Devant retaule pintat
 Que imatges pures ostenta.

S' ex'en l' inmens refetor,
 S'en monta la torre austera,
 Com á guarda tutelar
 Del poble qu'à baix contempla.
 ¡Qu'está de bé á tal redors
 L'amable vila modesta,
 Mentre s'axecan al cel
 Tantes mans pures sobr' ella!

VI

EXTINCIÓ DEL CONVENT

PER dos segles florí la primavera
Dins la sagrada soledat austera
D' aquell altíssim clòs.
¡Quantes verges prudentes allá passaren,
Que les místiques llanties conservaren
Enceses per l' Espòs!

¡Ah! si la llantia s'apagá d'alguna
No fassí el seu recort taca importuna
Sobre'l sagrat convent:
Per una estrella del cel blau despresa
No pert sa resplendor ni sa puresa
L' altíssim firmament.

Nous perills la ribera amenassavan:
Sovint á nostres platges arribavan,
Sembrant desolació,
Corsaris africans, fills de Mahoma...
Y á les roques hont nia la coloma,
Allá hi vola'l falcó.

Mes de Mallorca la ciutat murada
Clausura va oferir mes resguardada
Pe'l bell estol del Puig:
¡Prou pena li costá dexar l'altura
Y aquella antiga, maternal figura
Que d'allá dalt no fuig!

Adéu pregaries, cantichs, salmodies,
Visions, llàgrimes pures, alegries,
Vesllums d'un altre mon...
Vos anyoran les flors de l'encontrada,
Y diuen: ¿Qué s'es feta la rosada,
Divina del Hermon?

VII

RUINES Y VISIONS

JA l' altíssim monastir
 Blanques verges no l' habitan:
 Colomer abandonat
 Se va desfent cada dia.
 Claustre, cel-les, temple y tot
 Es are immensa ruina,
 Hont la lluna se condol
 Y l' vent que hi entra suspira.
 Dins lo qu' era hortet florit
 Creix espinosa l' critja,
 Y pe'l trispol tot herbós
 Pastura la cabra aspriva.
 Archs se veuen mitx romputs
 Y jáceres espolrides;
 Per les cruyades parets
 L' eura ufanosa s' enfila.
 Tota sola en son altar,
 Tota sola, nit y dia,
 La dolsa Imatge sonriu
 Sobre un poble que l' obliga.

Ja sols no hi pujan romeus,
 Y allá, no més, la visita,
 Entrant pe'l vidres romputs,
 L' oranella fugitiva,
 Ó pe'l portal sempre obert,
 L' anyellet de la garriga
 Que dins l' ombrà va á sestar
 Quant crema'l sol á mitx dia.
 No hi ha mes llantia de nit
 Que 'ls ulls de l' oliba trista,
 Y ella canta ab tò funest
 Quant vé l' hora de matines.
 ¡Ay qui t' ha vist y te veu,
 Puig de Pollensa florida!

Si'l mon s' obliga del Puig,
 En el cel no s'en oblidan:
 ¡L' ombrà muda de la nit
 Quantes coses ne diria!
 Los infantons innocents,
 Los angelets de la vila,
 Á les mares han contat
 Maravella may sentida.
 Diu que 'ls dissaptes de nit,
 Á dalt del Puig de Maria,
 Veuen fileres de llums
 Que per l' altura caminan,
 Admirable processó,
 Mitx perduda entre celistia,

Que va del molí esfondrat
 Fins á l'iglesia en ruina.
 — ¿Los àngels baxats del cel?
 — ¿Son verges qu' allá florian?
 Axò no hu saben los nins,
 Los angelets de la vila;
 Però diuen ab candor
 La maravella qu' han vista.
 Deu, per boca dels infants,
 Á tot un poble predica...
 Lo que'l prodigi vol dir
 Bé Pollensa ho endevina:
 ¡Es qu' à son trono d'amor
 La Verge á son poble crida!
 Com més cada mare ho sent,
 Més ne román pensativa:
 — ¿Son àngels baxats del cel?
 — ¿Son verges qu' allá florian?

VIII

LA CASA HOSPITALARIA

L' altura sagrada
 Ja torna á florir
 Ab cantichs y festes
 Dels bons pollensins.
 Lo sant oratori,
 Qu' un temps era rich,
 Ab voltes modestes
 Se dexa cubrir.
 L'inmens edifici
 Renaix mes humil:
 Si fou per la Verge
 Sagrat monastir,
 Será la posada
 Del seus pelegrins.
 Tothom que hi arriba
 N'es ben acullit,
 ¡Que'l cor d' una Mare
 Lo reb allá dins!
 Si n'es lo moblatje
 Modest y senzill,

Tot net com la plata
Pareix que sonriu.
Qui hi puja una volta
Ja hi torna sovint:
Si ab passes no hi torna,
Bé hi va ab lo desitx.
Favors de la Verge
Publican sens fi
Quadrets y mortalles,
Joyells y vestits,
Presents qu'allá dèxa
Qui sab agrahir.

Qui vol veure l'auba
Com naix mar en dins,
Qui admira belleses,
Qui cerca aire fi;
Que puji á l'estatge
Dels bons pelegrins.
Tal volta hi reculli
Per son esperit
Morades violetes
Y blau romaní...

IX

LA FESTA

UANT riu la Pasqua florida
Derrera l'hivern que fuig,
Pollensa alegre convida
Per la gran festa del Puig.

La pagesia abundosa
Allá mostra, sempre igual,
La bisarria agradosa
De costum patriarcal.

Totes les gents arribades
Troban taula y bon' amor,
Y s'umpl fins á set vegades
Aquell inmens refetor.

Axordan les xeremies;
Mes ¿quí les enjegará,
Si cantan les alegries
D'un poble senzill y sà?

Les enjoyades *danseres*
 Renovan el ball honest:
 Mallorquines vertaderes
 No més conexen aquest.

Sempre noves s'hi mostrejan
 Les sedes del temps passat;
 Vestits á l' *ampla* rumbejan
 Los *amos* de cor honrat.

Prop de la Mare divina
 Gaudeix lo pobre ab lo rich;
 Y l' sermó á tots il-lumina
 Ab glories del temps antich.

Aqui l' alegria franca
 S' agermana ab l' oració:
 Res á n' el poble li manca
 Dins l' antiga tradició.

Tal festa en santa alegria
 La senzilles sols la fá:
 Si'l poble la pert un dia
 També la festa's perdrá.

X

CONCLUSIÓ

PASSAREN, finiren antigues usances;
 Com mudan los trajos, lo viure ha mudat;
 Y ls pobles s' empenyen perdent recordançes,
 Perdent fins les dolses, fehels esperances,
 Com fulles despreses d' un ram esflorat.

Cansons y tonades, tresor de poesia,
 Encant ja no tenen pe'l cors inquiets;
 Les belles rondalles que l' avi sabia,
 Y fins les pregaries que tant repetia
 Per clubs y diaris oblidan sos nets.

Já'l Puig no'n demana, no'n vol ja de festes:
 ¡Ay! una d' escarni son temple n' ha vist...
 Fugiu de l' altura, memories farestes,
 Pujau, cors plorosos y verges modestes:
 Rentau més la taca d'un dia tan trist.

Lo temple en silenci pareix que hi anyora
 La cort de la Reina, que sola román,
 L'estol com angèlich que prega y adora...
 Y á vostra montanya, may més joh Senyora!
 Chors d'ànimes santes, may més tornaran?

Y en tant jdolsa Reina! mirau per Pollensa
 Tan rica en belleses y en nobles trofeus;
 Del mal que hi havia, del mal que hi comensa
 Salvaula per sempre; siau sa defensa:
 Si té moltes culpes, está á vostres peus!

Quant pert ó descobri l'altura sagrada
 Lo fill de Pollensa, per tots sos camins,
 La *Salve* 'os envia ja may oblidada...
 ¡Oh! Vos á tot' hora del poble invocada,
 Siau Reina y Mare dels cors pollensins!

NOTA: En la llegenda del Puig tot té un valor històrich ó
 tradicional. L'autor no ha hagut de fer sinó posar en vers la
 poesia que la tradició li presentava ja feta.

TAULA

	PÀGINES.
Prolech	V
La vall	I
La font	4
Diada de Juny	6
Amor de patria.	9
Cansó.	10
Dos suspirs.	12
La corona de semprevives	13
La primera llàgrima	15
Primavera.	21
A un claper.	22
Per la corona poètica de la Beata Catalina.	26
Demunt l'altura	32
Juventut.	36
Marina.	40
Nocturn	42
Lo pi de Formentor	43